

Justitsministeren

Kopi til Folketingets Retsudvalg

Vedrørende mulig genindførelse af internetsessionslogning

Justitsministeriet og Rigspolitiet har den 29. januar 2016 afholdt møder med udvalgte organisationer og selskaber om konkrete overvejelser om revision af logningsreglerne.

Det er på disse møder blevet oplyst, at det påtænkes at genindføre krav om internetsessionslogning på trods af, at justitsministeren så sent som i juni 2014 besluttede at afvikle sessionslogningen, idet logningen blev anset for uanvendelig.

Sessionslogningen påtænkes nu genindført i en udvidet form, hvor der skal foretages systematisk registrering af internettrafikken knyttet til hver enkelt abonnent. Der er altså tale om en endnu mere omfattende registrering af trafikken knyttet direkte til hver enkelt borger og virksomhed i Danmark, som har et internetabonnement. Endvidere påtænkes kravene om registrering af lokationsoplysninger at blive udvidet til at omfatte både tele- og internettrafik fra mobiltelefoner.

Ændringen af logningsreglerne påtænkes gennemført, således at der allerede i marts 2016 vil blive fremsat lovforslag om ændring af logningsreglerne i Folketinget.

Forslaget er i sit indhold juridisk betænkeligt, baseret på et meget uklart grundlag og vil indebære en massiv overvågning af danske borgere og virksomheder. Endvidere vil det påføre erhvervslivet særdeles høje omkostninger og byrder, som vil påvirke både investeringer og innovation på markedet negativt.

Vi ønsker med dette brev at udtrykke vores bekymring for dels det påtænkte forslag om at udvide overvågningen af danske borgere og virksomheder, dels den hastige proces som tidsplanen for det påtænke forslag indebærer.

Juridisk betænkeligt

Helt grundlæggende finder vi det betænkeligt at fremsætte et så vidtgående forslag om massiv overvågning af danskerne i lyset af dommen fra EU-domstolen fra april 2014¹, hvor logningsdirektivet blev underkendt, idet EU-domstolen fandt, at direktivet var i strid med borgernes grundlæggende rettigheder. Med dommen blev der sat alvorligt spørgsmålstegn ved en logning, der omfatter alle borgere, på alle geografiske områder, på alle tidspunkter uden nogen form for differentiering, begrænsning eller undtagelse og uden, at de personer, hvis data lagres, på nogen måde er under mistanke eller selv har en indirekte eller fjern forbindelse til terror eller grov kriminalitet.

Den logning og overvågning, der nu foreslås indført, går i sit omfang og indhold langt videre end det nu underkendte direktiv, og den udvidede sessionslogning synes derved at indebære en masseovervågning af hele befolkningen, som kan være vanskeligt forenelig med borgernes rettigheder og helt grundlæggende principper for et retssamfund.

Hertil kommer, at der i EU-Kommissionen pågår vurderinger om konsekvenserne af det nu underkendte direktiv, og at der ved EU-Domstolen behandles sager vedrørende logningsreglerne i andre EU-

---

¹ <http://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2014-04/cp140054da.pdf>

medlemslande, som er særdeles relevante i forhold til at vurdere grundlaget for en udvidelse af de danske regler.

Uklart grundlag

Der er ikke forud for præsentationen af forslaget om at genindføre sessionslogningen i en udvidet form sket en afklaring af de tekniske aspekter, og der er ikke foretaget en afdækning af muligheder og begrænsninger i logningen af internettrafik på tværs af udbydere og teknologier på telemarkedet.

Det påtænkte forslag indebærer en systematisk registrering af den enkelte borgers internetadfærd samt etablering af nye it-systemer og skabelse og lagring af data, som ikke i dag er tilgængelige i nettene.

Dertil kommer, at det fortsat er uklart, hvordan en markant øget overvågning og logning af borgernes internetadfærd vil kunne give en reel værdi i relation til den kommunikation, der foregår via internettet, og hvad der reelt har ændret sig afgørende siden afskaffelsen af logningsreglerne i 2014.

Med sessionslogningen opnås detaljeret indblik i, hvilke hjemmesider, tjenester og servere forbrugere tilgår. Der er således tale om særdeles følsomme oplysninger om den enkelte brugers internetadfærd. Men der opnås ikke på samme måde, som det er tilfældet ved telelogningen, indsigt i den faktiske kommunikation mellem flere parter, nemlig hvem der har kommunikeret sammen på hvilke tidspunkter.

Endvidere vil der fortsat være muligheder for, med eksempelvis en VPN-forbindelse, at skjule sin adfærd på internettet, og derved omgå logningen, eller anvende internettjenester hos forskningsinstitutioner, biblioteket eller foreninger med meget få brugere, som alle er undtaget reglerne om logning.

Høje omkostninger

De påtænkte nye krav til sessionslogning og øget lokationslogning vil på tværs af telebranchen medføre meget høje udgifter til investeringer i udstyr og tilretning af systemer. Det vurderes fra branchens side, at de nye krav vil indebære investeringer på flere hundrede millioner kroner og medføre meget høje løbende omkostninger til drift og administration.

Dertil kommer de store omkostninger, der vil blive pålagt restauranter, cafeer, hoteller, campingpladser og andre aktører, der tilbyder internetadgang som en service til kunder.

Den øgede logning vil reelt udgøre en barriere for udviklingen på markedet, og vil utvivlsomt resultere i færre investeringer i bredbånd og bedre mobildækning i Danmark, og derved investeringer i en infrastruktur, som er helt central for vækst og udvikling.

Appel til justitsministeren

Afsenderne af dette brev mener derfor ikke, at det nuværende beslutningsgrundlag kan berettige et så omfattende indgreb, som en udvidet internetsessionslogning vil udgøre. Det er afgørende at sikre proportionalitet mellem mål og middel, særligt når der er tale om en så omfattende registrering af borgeres og virksomheders internetaktiviteter, som tilfældet er med sessionslogning.

Vi vil derfor på det kraftigste appellere til justitsministeren om at udsætte revisionen af logningsreglerne og i stedet igangsætte en grundig udredning af både de juridiske, tekniske og økonomiske aspekter af forslaget. Undertegnede organisationer, der repræsenterer en bred kreds af civilsamfundet, telebranchen og erhvervslivet, stiller sig gerne til rådighed for at bidrage til en sådan udredning.

Med venlig hilsen

Formand Camilla Gregersen
Dansk Magisterforening

Direktør Mette Lundberg
Politik og Kommunikation, IT-Branchen

IT-Branchen

Forbundssekretær Per Påskesen
Dansk Metal

Direktør Jakob Willer
Teleindustrien

Direktør Lars Pram
Forbrugerrådet Tænk

**Forbrugerrådet
Tænk**

Formand Bjørn Elmquist
Retspolitisk Forening

Næstformand Tine Johansen
Dansk Journalistforbund

Formand Niels Bertelsen
PROSA

Branchedirektør Adam Lebech
DI Digital

Christian Panton
Bitbureauet

Erhvervsjuridisk chef Kaare Friis Petersen
HORESTA

Jan Hansen
Andelsboligforeningernes Fællesrepræsentation

Fagchef for IT og Digitalisering Janus Sandsgaard
Dansk Erhverv

Branchechef for telepolitik Thomas Woldiderich
Dansk Energi

Generalsekretær Torben Jensen
Advokatsamfundet

Direktør Ole Andersen
Danhostel

Adm. direktør Rikke Hvilshøj
DANSK IT

Direktør Poul Fejer Christiansen
Campingrådet

Direktør Jacob Mchangama
Justitia

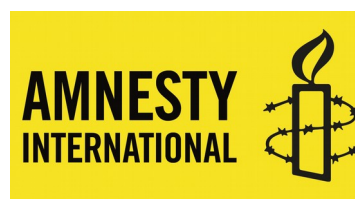
Formand Jesper Lund
IT-Politisk Forening

Formand Thomas Bisballe
SAMDATA\HK

Generalsekretær Trine Christensen
Amnesty

Torben E. Hoffmann Rosenstock
Danmarks Restauranter & Cafeer

Formand Cornelius Olesen
Erhvervs- og Vækstudvalget, IDA

Formand Keld Simonsen
KLID

